

ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΠΟΥ ΔΙΑΔΡΑΜΑΤΙΖΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΤΕΠ ΚΑΙ ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥΣ ΣΤΗ ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΨΥΧΙΚΗ ΕΥΕΞΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

Ελ Φελλάχ Νάντια, Γεν. Χειρουργός, Επιμ. ΤΕΠ (1), Πατρικάκου Άννα, Διοικητικός/Εργ. Σύμβουλος, Αγγελετοπούλου Μαρία-Σταυρούλα, Ψυχολόγος/Εργ. Σύμβουλος, Δρίτσα Ανθούλα, Γεν. Ιατρός, Επιμ. ΤΕΠ (1), Μιχαηλίδου Αλεξάνδρα, Ιατρός ΩΡΛ, Τσιφτσής Δημήτριος, Γεν. Χειρουργός, Δ/κος & Επ/κός Υπ. ΤΕΠ (1)

(1) Γενικό Νοσοκομείο Νίκαιας-Πειραιά «Άγιος Παντελεήμων», Νίκαια

Εισαγωγή: Η ευεξία είναι ένας σύνθετος όρος που αναφέρεται στις σωματικές, ψυχικές, πνευματικές, κοινωνικές, εργασιακές κτλ ανάγκες του κάθε ατόμου και την ικανοποίηση αυτών με υγιείς τρόπους. Στο εργασιακό περιβάλλον εννοούμε τη βέλτιστη αξιοποίηση των δυνατοτήτων των εργαζομένων με την ενίσχυση της υγείας τους στο καλύτερο δυνατό επίπεδο. Το προσωπικό που εργάζεται σε Τμήμα Επειγόντων Περιστατικών (ΤΕΠ) εκτίθεται σε πλήθος δυσάρεστων και αγχογόνων περιστατικών, που επιδρούν στην ευεξία του και έχουν δυσμενείς επιπτώσεις όχι μόνο στην επαγγελματική αλλά και την προσωπική/οικογενειακή του ζωή.

Σκοπός: Η αναγνώριση (α) των κλινικών ή άλλων περι-

στατικών, που έχουν ως αποτέλεσμα τη διαταραχή του ψυχισμού των εργαζόμενων σε ΤΕΠ, & (β) των επιπτώσεων που επέρχονται στη ψυχική και σωματική ευεξία τους και στις διαπροσωπικές τους σχέσεις.

Υλικό-Μέθοδος: Έγινε αναζήτηση σε ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων (Pub Med, Google Scholar).

Αποτελέσματα: Οι περισσότερες έρευνες αναδεικνύουν παράγοντες όπως, οι εξαντλητικές βάρδιες, το ολιγάριθμο προσωπικό, ο φόρτος εργασίας, η έλλειψη νοσοκομειακού υλικού, οι εργασιακές απαιτήσεις. Ενώ, είναι περιορισμένες οι μελέτες που εστιάζουν στα περιστατικά, τα οποία αντιμετωπίζουν οι εργαζόμενοι και τον τρόπο που αυτά τους επηρεάζουν σε ψυχολογικό, σωματικό και συναισθηματικό επίπεδο.

A. Τα κλινικά ή άλλα περιστατικά που επηρεάζουν τους εργαζόμενους σε ΤΕΠ σχετίζονται με:

- πρόωρους θανάτους,
- ασθένειες που έχουν να κάνουν με προσωπικές εμπειρίες, π.χ. ασθένεια ιδίου ή οικείου τους,
- αντιδράσεις συγγενών σε ανακοίνωση θανάτου ασθενή,
- το βάρος της προσωπικής ευθύνης/λάθους,
- εργασιακές συγκρούσεις.

Όσον αφορά στα κλινικά περιστατικά, πιο συχνά αναφέρεται το γεγονός ότι γίνονται μάρτυρες σε θανάτους πολύ νέων ανθρώπων. Οι λεπτομέρειες των συγκεκριμένων περιστατικών παραμένουν έντονα και για μεγάλο χρονικό διάστημα στη μνήμη τους.

Επίσης, οι εργασιακές συγκρούσεις είναι κάτι που τους απασχολεί καθημερινά ακόμα και μετά το πέρας της εργασίας τους και τους επηρεάζει σε άλλους τομείς.

B. Οι συναισθηματικές διαταραχές αφορούν σε:

- δυσφορία,
- ευερεθιστικότητα,

- κλάμα,
  - αποφυγή συναισθημάτων,
  - μείωση αυτοεκτίμησης και αυτοπεποίθησης,
- ενώ οι σωματικές σε:
- διαταραχές ύπνου και/ή διατροφής,
  - κατάχρηση φαρμακευτικών ουσιών/ναρκωτικών/αλκοόλ,
  - παραμέληση προσωπικών φυσικών αναγκών.

Γ. Στον τομέα των διαπροσωπικών σχέσεων αναφέρονται:

- η κοινωνική απόσυρση,
- η εκδήλωση νευρικότητας σε κοινωνικές εκδηλώσεις και συναναστροφές,
- η απομάκρυνση από άτομα εκτός επαγγελματικού χώρου (πεποίθηση ότι δεν μπορούν να τους καταλάβουν),
- οι συγκρούσεις με συναδέλφους,
- οι συγκρούσεις με οικείους,
- η σεξουαλική ανηδονία.

Το επίπεδο ευεξίας συσχετίζεται με το εργασιακό άγχος και την επαγγελματική εξουθένωση. Συχνά, εκδηλώνεται εργασιομανία ή επανειλημμένη απουσία από την εργασία, έλλειψη εργασιακής ικανοποίησης, απώλεια ικανότητας ενσυναίσθησης, αυξημένο άγχος, αδυναμία συγκέντρωσης, ατυχήματα/λάθη, κ.ά.. Αυξάνονται οι συγκρούσεις με συναδέλφους και δυσχεραίνει η επικοινωνία και η συνεργασία μεταξύ τους. Παρατηρείται μειωμένη απόδοση στην εργασία και κατ' επέκταση μειωμένη ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας.

Συμπεράσματα-Προτάσεις: Τα περιστατικά που διαδραματίζονται στο ΤΕΠ επηρεάζουν σημαντικά το επίπεδο της ευεξίας των εργαζόμενων. Οι επιπτώσεις είναι ιδιαίτερα αρνητικές και πολλές φορές μακροχρόνιες τόσο για τους ίδιους όσο και για την εργασία τους. Για την αντιμετώπισή τους προτείνεται διεπιστημονικός σχεδιασμός παρεμβάσεων συμβουλευτικής υποστήριξης των εργαζόμενων σε ΤΕΠ, σχετική εκπαίδευση των διοικητικών στελεχών, ενέργειες πρόληψης. Η περαιτέρω διερεύνηση για τις επιπτώσεις που έχουν τα περιστατικά αυτά θα προσφέρει χρήσιμα στοιχεία.

Βιβλιογραφία:

- Crowe, L. (2016). Identifying the risk of compassion fatigue, improving compassion satisfaction and building resilience in emergency medicine. *Emergency Medicine Australasia*, 28,106–108.
- Hamilton, S., Tran, V., & Jamieson, J. (2016). Compassion fatigue in emergency medicine: The cost of caring. *Emergency Medicine Australasia*, 28, 100–103.
- Howard, L., Wibberley, C., Crowe, L., & Body, R. (2018). How events in emergency medicine impact doctors' psychological well-being. *Emergency Medicine Journal*, 35, 595-599.
- Laposa, J. M., Alden, L. E., & Fullerton, L. M. (2003). Work stress and posttraumatic stress disorder in ED nurses/personnel. *Journal of Emergency Nursing*, 29, 23-8.
- Wieclaw, J., Agerbo, E., Mortensen, P. B., & Bonde, J. P. (2006). Risk of affective and stress related disorders among employees in human service professions. *Occupational and Environmental medicine*, 63, 314-319.